

ENDERUN DERGİSİ
JOURNAL OF ENDERUN

e-ISSN: 2618-592X

YIL/YEAR: 2024 CİLT/VOL: 8 SAYI/ISSUE: 1

Çevrimiçi olarak / Available online at www.dergipark.org.tr/tr/pub/enderun

ÜNİVERSİTE GENÇLİĞİNİN SURİYELİLERE
YÖNELİK SOSYAL MESAFE VE TEHDİT
ALGISI: TOKAT GAZİOSMANPAŞA
ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Makalenin
Gönderim Tarihi:
14/03/2024

SOCIAL DISTANCE AND THREAT PERCEPTION OF
UNIVERSITY YOUTH TOWARDS SYRIANS: THE CASE OF

Doç. Dr. Mutlu SESLİ

Makalenin
Kabul Tarihi:
26/03/2024

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, İ.İ.B.F.,
Kamu Yönetimi Bölümü, Email: mutlu_sesli@hotmail.com
ORCID: 0000-0002-1009-0041
Doi: 10.59274/enderun.1452761

ÖZET

Çalışmanın amacı Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrencilerin, geçici koruma altındaki Suriyelilere yönelik olarak algıladıkları tehdit ve sosyal mesafe düzeylerinin incelenmesidir. Çalışmanın temel varsayımı katılımcıların sosyokültürel değişkenleri olan cinsiyet, yaşadıkları yer, öğrenim seviyeleri, sınıf düzeyi, medeni durum, gelir durumu, devam edilen okul türlerinin ve buldukları yerde Suriyeli yoğunluğu gibi unsurların geçici koruma altındaki Suriyelilere yönelik olarak geliştirdikleri tutumlar üzerinde etkili olduğudur.

Çalışmada betimsel tarama yöntemi kullanılmış olup anket verileri kolayda örnekleme yöntemi ile çevrimiçi toplanmıştır. Çalışmada katılımcıların (N=422) sosyo-kültürel değişkenlerinin her birinin Suriyeliler yönelik sosyal mesafe ve tehdit algısı üzerinde anlamlı fark oluşturmadığı fakat her gruptaki katılımcının Suriyelilere yönelik sosyal mesafe ve tehdit algılarının yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Diğer bir deyişle katılımcılar geçici koruma altındaki Suriyelilere sosyal mesafe koyarak iletişimde buldukları veya sosyal mesafeli davranışta bulunmayı düşündükleri ve onları genel olarak tehdit olarak gördükleri düşünülmektedir.

Çalışmanın genel olarak ülkemizde bulunan Suriyelilere yönelik tutumların anlaşılmasına katkı vereceği, politika yapıcılar için bir bilgi kaynağı olacağı ve politika geliştirme süreçlerine katkı vereceği değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Suriyeliler, Tehdit, Sosyal Mesafe.

ABSTRACT

The aim of the study is to examine the perceived threat and social distance levels of students studying at Tokat Gaziosmanpaşa University towards Syrians under temporary protection. The basic assumption of the study is that the socio-cultural variables of the participants such as gender, place of residence, education level, class level, marital status, income status, type of school attended and the density of Syrians in their place of residence are effective on the attitudes they develop towards Syrians under temporary protection.

The descriptive survey method was used in the study and the survey data were collected online with convenience sampling method. In the study, it was concluded that each of the socio-cultural variables of the participants (N=422) did not make a significant difference on social distance and threat perception towards Syrians, but the participants in each group had high social distance and threat perceptions towards Syrians. In other words, it is thought that the participants communicate with Syrians under temporary protection by social distancing or they think of engaging in social distancing behavior and generally see them as a threat.

It is evaluated that the study will contribute to the understanding of attitudes towards Syrians in our country, will be a source of information for policy makers, and contribute to policy development processes.

Key concepts: Syrians, Threat, Social Distance.

GİRİŞ

Göç olgusu her ne kadar insanlık tarihi ile yaşıt olsa da özellikle son dönemlerde kamuoyunda baskısı ile devletler tarafından öncelikli sorun olarak değerlendirilmekte ve siyasal gruplar tarafından farklı politik söylemler neden olmaktadır (Avcı ve Yerlikaya, 2022: 23). Öncelikle sığınmacılar/mülteciler bir ülkeye geldiklerinde hayatlarını devam ettirmek için öncelikle bir işe, barınmaya, sağlık sorunlarını tedavi etmek için sağlık hizmetlerine ihtiyaç duymaktadırlar. Bununla beraber misafir oldukları toplumdaki farklı etnik, kültürel, dini kimliklere ve farklı ahlaki standartlara sahip olmaktadır. Bu durumdan dolayı bazen bu değerleri baskın olan kültürler ile çatışma içinde olabilmektedir. Bu çatışmaları en aza indirmek için özellikle siyasi otoritenin ve sivil toplum kuruluşlarının entegrasyon politikaları oluşturarak önyargıları minimize etmeli ve sosyal ilişkilerde öncülük yapmaları gerekmektedir (Çiçek, 2022: 186).

Bazı araştırmalarda Türkiye'deki Suriyeliler için sığınmacı/mülteci kavramı kullanılsa da hem yürürlükte ki mevzuata hem de Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası antlaşmalara göre bu tanımlama uygun değildir. Türkiye Suriye'den gelen kişiler için Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu (2013) ile Geçici Koruma Yönetmeliği (2014) çıkarmış ve onları geçici koruma altına almıştır. Bu nedenle Türkiye'deki Suriyeliler için geçici koruma statüsündeki kişiler tanımı daha uygundur (Fansa, 2021).

Tehdit kuramı “bir grubun diğer bir grubun varlığını kendisi için tehdit olarak görmesi durumuna” dikkati çeker. Türkiye’ye geçici koruma statüsünde gelen Suriyeliler “öteki” olarak tanımlanan grupları ifade etmektedir. (Eser ve Uygun, 2019a: 137). Sığınmacılara karşı tehdit barındıran önyargılar iki şekilde olabilir. Bu tehditler gerçekçi ve sembolik tehditlerdir. Gerçekçi tehditler kişilerin, grupların varlığına yöneliktir. Ayrıca bu tehditler grubun siyasi ve ekonomik gücüne de yönelebilmektedir. Kısaca bu tehdit maddi varlıklara, güce, fiziksel bütünlüğe, iş ve ekonomik kaynaklar yöneliktir. Sembolik tehditler ise toplumun, grubun inançlarını, tutumlarını içine almaktadır. Göç edenlerin kendi inanç ve tutumlarına zarar vereceği tutumlarını değiştireceğine dair önyargılar bu tehdidin oluşmasına sebep olur. (Stephan vd., 1999: 2222). Bu durum ise ahlaki değerlerinin, normlarının, inançlarının, tutumlarının, değerlerinin çatıştığını gösterir. Göç eden toplumun veya grubun dil, gelenek görenek ve kıyafet farklılıklarına vurgu yapmaktadır. Sosyal mesafe kavramı ise bireylerin birbirleri ile komşuluk, arkadaşlık, evlilik gibi yakınlaşma derecelerine atıf yapmaktadır. Farklı din, etnik ve kültürel farklılıkları olanların birbirleri ile arkadaş olma, komşuluk etme veya evlenme gibi konuları ne kadar içselleştirdikleri sosyal mesafe kavramı içine girmektedir (Güler, 2013: 46).

Bu bilgiler doğrultusunda çalışmanın odak noktası Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi’nde öğrenim gören öğrencilerin, geçici koruma altındaki Suriyelilere yönelik olarak algıladıkları tehdit ve sosyal mesafe düzeylerinin incelenmesidir. Tokat ili sosyo-ekonomik yapısıyla geçmişten günümüze farklılık göstermektedir (Acungil, 2018). Bu durum ilde bulunan Suriyelere yönelik algıları da etkilemektedir. Çalışma katılımcıların demografik değişkenlerinin (cinsiyet, yaşadıkları yer, devam edilen öğrenim düzeyi, sınıf düzeyi, medeni durum, devam edilen fakülte-MYO (meslek yüksekokulu), gelir durumu) Suriyelilere karşı tehdit ve sosyal mesafe algılarını araştırmaya yöneliktir. Araştırmada kolayda örnekleme yöntemi kullanılmış ve veriler çevrim-içi olarak toplanmıştır. Türkiye’de kayıt altına alınmış geçici koruma statüsündeki Suriyeli sayısı 03 Kasım 2022 tarihi itibarıyla toplam 3 milyon 603 bin 724 kişidir. Tokat ilinde yaşayanlar ise 1172 kişi olarak tespit edilmiştir (Geçici koruma altındakiler Suriyeliler, 2022). Çalışma sonucunda elde edilen verilerin Türkiye’de son yıllarda ortaya çıkan geçici koruma altındaki Suriyelilerin sorunlarına çözüm üretmede, bu probleme yönelik politikalar oluşturulmasında ve oluşturulacak politikalara yön vermede yardımcı olacağı değerlendirilmektedir.

1. LİTERATÜR TARAMASI

Araştırma Türkiye’de hem siyasal hem de ekonomik ve kültürel alanda gündemi işgal eden geçici koruma altındaki Suriyelilerin Türkiye’de yaşayan vatandaşların tutumlarını nasıl etkilediği ve bu tutumların ne kadar gerçekçi olup olmadığını Tokat Gaziosmanpaşa üniversitesi özelinde anlamaya çalışmaktadır. Bu nedenle çalışmada Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi’nce öğrenim gören öğrencilerin demografik ve Sosyo-kültürel özelliklerinin Suriyelilere yönelik sosyal mesafe ve tehdit algıları üzerine etkisini araştırılmıştır. Literatürde bu çalışmaya yakın-benzer araştırmalar

şunlardır:

Aslan, Akman Dömbekci, Kırac ve Banaz (2016) çalışmasında Selçuk üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde okuyan öğrencilerin Suriyelilere karşı bakış açılarını incelemeye yönelik araştırmasında katılımcıların yaş, cinsiyet, yaşadıkları yer ve okudukları bölüme göre anlamlı farklılık oluşturmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Saçan, Cizdan ve Tabak (2017) Aydın ilinde yapmış olduğu çalışmasında katılımcıların Suriyelilere yönelik bakış açısının genel olarak olumsuz olsa da ülke düzenini bozmadıkları sürece onlara karşı olmadıkları sonucuna ulaşmıştır.

Keleş vd. (2016) Türk gençlerinin sosyo-demografik özelliklerinin Suriyelilere yönelik tutumları üzerindeki etkisini araştırmıştır. Çalışmasında cinsiyet, eğitim seviyesi, gelir düzeyi, yaşanan şehir ve yaşanan şehirdeki Suriyeli nüfusun şehir nüfusuna oranı değişkenlerine göre katılımcıların Suriyelilere yönelik tutumlarını incelemiştir. Çalışma katılımcıların tutumlarının gelir düzeyleri arasında bir ilişki olmadığını ortaya koymuş fakat katılımcıların tutumlarının eğitim düzeylerinden ve yaşadıkları şehirlerden etkilendiği sonucuna ulaşmıştır.

Eser ve Uygur (2019a)'un çalışmasında kadınlar ve erkeklerin Suriyelilere yönelik tehdit algıları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcıların etnik kimliklerine göre Suriyelilere yönelik algıladıkları sosyal mesafe arasında ise anlamlı farklılık bulmuştur. Yine Eser ve Uygur (2019b) tarafından yapılan başka bir çalışmada Süleyman Demirel Üniversitesi'nde öğrencilerle yapılan araştırmada katılımcıların Suriyelilere yönelik tutumların sosyal baskınlık yönelimi doğrultusunda incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada cinsiyet farkının Suriyelilere yönelik sosyal baskınlık eğilimlerinin baskınlık boyutunda anlamlı fark ortaya çıkmıştır. Erkek katılımcıların daha fazla sosyal baskınlık yönelimi gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Köse vd (2018) Ankara ilinin Çankaya ve Altındağ ilçesinde yaşayanlara yönelik yaptıkları araştırmalarında sosyal baskınlık, tehdit ve empati ölçekleri kullanılmış ve Suriyelilere yönelik olarak katılımcıların sosyal baskınlık ve empati yönelimleri ile onları tehdit olarak okuma arasındaki ilişkiyi incelenmiştir. Araştırma sonucunda katılımcıların sosyal baskınlık yönelimlerinin Suriyelileri sosyoekonomik ve politik tehdit olarak görmelerinde etkili olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Çiftçi (2018) çalışmasında katılımcıların cinsiyet, gelir düzeyi, yaş, eğitim durumu, meslek ve yaşanan bölgeye göre Suriyelilere Yönelik Tutum, Algı ve Empatik Eğilimlerini belirlemeye çalışmıştır. Çalışmasında genel olarak Suriyelilere yönelik olarak onlara çalışma hakkı verilmesi konusunda önyargılı olmadıkları fakat

vatandaşlık hakkı verilmesi ve bu nedenle birlikte yaşama ve empati kurma konularında ise daha olumsuz tutuma sahip oldukları sonucuna ulaşmıştır.

Quadır ve Çimen (2018) Konya ilinde yaptıkları çalışmalarında cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, medeni durum, çocuk sayısı, gelir durumu ve hanedeki birey sayısı değişkenlerinin Suriyelilere yönelik tutumları etkileyip etkilemediğini araştırmıştır. Araştırmada eğitim durumları ve gelir düzeyleri ile tutumlar arasında ilişkili olmadığını tespit etmiştir. Katılımcılar arasında yaşça büyük olan, evli, çocuklu özellikle kadınların Suriyelilere karşı daha duyarlı bir tutum sergiledikleri ancak hanelerindeki birey sayısı arttıkça sığınmacılara karşı daha olumsuz tutum sergiledikleri bulgusuna ulaşmıştır.

Tanrıkulu (2019) çalışmasında yabancılara Türkçe öğretimi sertifika programına katılan öğretmenlerden araştırmaya katılanların cinsiyet, yaş, branş, mesleki tecrübe, medeni durum ve çalıştıkları kurum değişkenlerine göre Suriyelilere yönelik tutumlarında anlamlı bir değişiklik olmadığını saptamıştır.

Ankaralı, Pasin, Karacan, Tokar, Künüroğlu, Çaça, Özislam, Şahingöz (2017) tarafından Düzce Üniversitesindeki öğrencilerin Suriyelilere yönelik yaş, cinsiyet, geldikleri coğrafi bölge, devam ettikleri bölüm değişkenlerine göre yapılan araştırmada kadınların Suriyelilere yönelik tutumlarının erkeklerden daha olumlu olduğu, ailenin ve akrabaların görüşlerinin bireyin tutumlarını etkilediğini sonucuna ulaşmışlardır. Fiziksel yakınlıktan ötürü Suriyeliler daha yakın ve sık ilişki kuran Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinden gelen öğrencilerin daha olumlu tutumlar içerisinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Şen ve Şimşek (2019) çalışmasında öğrencilerin cinsiyeti, yaşı, kaçınıcı sınıfta olduğu ve ekonomik gelirinin Suriyelilere yönelik tutumlarda anlamlı farklılık oluşturmadığını tespit etmiştir.

Ekici, (2019) çalışmasında Türk toplumunun Suriyelileri üç farklı alanda (1) Kültürel ve toplumsal, (2) ekonomik, (3) temel hizmet alanlarına erişimde tehdit olarak gördüğü sonucuna ulaşmıştır.

Güzel, (2021) Kahramanmaraş il merkezinde ikamet eden ve araştırmaya katılanların cinsiyetine, yaş gruplarına, medeni durumuna, herhangi bir işte çalışma durumuna, ailesindeki kişi sayısına ve memleketine göre Suriyelilere yönelik tutumunda anlamlı bir fark göstermediğini tespit etmiştir. Fakat katılımcıların öğrenim düzeyine, mesleğine ve aylık gelir durumuna göre anlamlı bir fark bulunduğunu tespit edilmiştir. Aylık ortalama gelir arttıkça ve öğrenim düzeyi yükseldikçe sığınmacı ve mültecilere yönelik olumlu algıların arttığı sonucuna

ulaşmıştır.

Yılmaz ve Günay, (2022), çalışmasına Türk toplumunda Suriyeli algısını araştırdığı çalışmada katılımcıların onlarla aynı ortamları paylaşmaktan imtina ettiğini tespit etmiştir.

Özüdoğru ve Kan, (2021), çalışmasında araştırmaya katılanların Suriyelilere yönelik tutumunu etkileyen demografik değişkenleri incelemeyi amaçlamıştır. Katılımcıların yaş, cinsiyet, eğitim seviyesi, gelir düzeyi ve çocuk sayısına göre anlamlı farklılık oluşturduğu; medeni duruma göre ise anlamlı farklılık oluşturmadığını tespit etmiştir. Kadınların tutumlarının erkeklerden daha olumlu olduğu, ortalama aylık gelir ve eğitim seviyesi yükseldikçe olumlu algıların arttığı bulgularına ulaşmıştır.

Yitmen, Verkuyten, Martinovic, Erdoğan (2022) çalışmasında 1- Suriyeli mültecilerle temas sıklığının, azlığı ve çokluğunun Suriyeli mültecilere karşı sosyal mesafeleri etkilediğini belirtmektedir. 2- Algılanan benzerliğin daha düşük tehdite neden olduğu ve bunun Suriyeli mültecilerin daha fazla sosyal kabulü, yardımı ve desteğe neden olduğu sonucuna ulaşmıştır. 3- Türk vatandaşlarının Suriyeli mültecileri geçici (kalıcı yerleşimcilere kıyasla) yerleşimciler olarak gördüklerinde daha az tehdit algıladıklarını ve Suriyeli mültecileri kabul etmeye daha istekli oldukları sonuçlarına ulaşmıştır.

Koçak (2021) çalışmasında, mültecilere yönelik sosyal mesafenin temel yordayıcıları olan dindarlık, sosyoekonomik durum, yaşamdan memnuniyet ve mültecilere yönelik tehdit algısını incelenmiştir. Yaşamdan memnuniyet mültecilere yönelik tehdit algısını olumsuz etkilemektedir. Mültecilere yönelik tehdit algısı, mültecilere yönelik sosyal mesafeyi olumlu yönde etkilemektedir. Yaşamdan memnuniyet aracılığıyla sosyoekonomik durumun mültecilere yönelik sosyal mesafe ve mültecilere yönelik tehdit algısı üzerindeki etkisinde seri aracılık etkisi olduğu sonucuna ulaşmıştır. Dindarlığın mültecilere yönelik sosyal mesafe üzerinde olumsuz bir etkisinin olmadığı, sosyoekonomik durumun mültecilere yönelik sosyal mesafeyi olumsuz etkilemediği sonucuna ulaşmıştır.

Koc ve Anderson (2018) Amerika Birleşik Devletleri'nde yapılan çalışmasında gruplar arası kaygıyı, Suriyeli mültecilere yönelik sosyal mesafenin anlamlı yordayıcısı olarak bulmuşlardır. Sosyal baskınlık yönelimi ve ulusal kimliğin sosyal mesafeyi etkilemediği sonucuna ulaşmıştır. Çalışmasında medyanın, Suriyeli mültecileri hem bir güvenlik tehdidi hem de kabul eden ülkeler için ekonomik bir yük olarak sunsa da, Suriyeli mültecilere yönelik olumsuz tutumların, onların rekabetçi olduklarından çok tehlikeli oldukları algısından kaynaklandığını belirtmektedir.

Acungil (2021) Tokat kent merkezinden yaptığı araştırmasında göçmenlerle, mültecilere karşı yerel halkın tutumlarında farklılık olduğunu, göçmenlerin toplum tarafından mültecilere oranla daha olumlu bir bakış açısına sahip olduğunu belirtmektedir. Katılımcıların göçmenlerin ekonomik anlamda bazı olumsuzlukları beraberinde getirdiklerini düşünseler de kente uyum sağlama noktasında olumlu düşündüklerini belirtmektedir. Çalışmasında cinsiyet, yaş, doğdukları yer, yaşadıkları mahalle, eğitim düzeyi, medeni durum gibi demografik özelliklerin göçmenlere yönelik düşünceleri etkilediği ve anlamlı farklılıklar olduğunu sonucuna ulaşmıştır. Örneğin; 61 yaş ve üzeri katılımcıların göçmenlerle etkileşiminin diğer yaş gruplarına göre daha yüksek olduğu, erkeklerin kadınlara oranla göçmenlerle arkadaşlık kurma, ev kiralama gibi konularda daha olumsuz bir tutuma sahip oldukları sonucuna ulaşmıştır.

Bulut, M., Demir, Ş., Aküzüm, C. & Uysal, E. (2022) çalışmasında Suriyelilerin Türkiye'nin sosyal ve ekonomik hayatına olumlu bir katkı sunmayacakları sonucuna ulaşmış ve katılımcıların cinsiyet, ikamet edilen yer ve gelir durumları bakımından anlamlı farka ulaşamamıştır.

2. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Çalışmanın temel varsayımı katılımcıların cinsiyet, yaşadıkları yer, devam edilen öğrenim düzeyi, sınıf düzeyi, medeni durum, devam edilen fakülte-MYO, gelir durumu gibi demografik değişkenlerinin Suriyelilere yönelik olarak geliştirdikleri tutumlar üzerinde etkili olduğudur. Çalışmanın gruplar arası tutumların şekillenmesinde etkili olan değişkenlerin anlaşılmasına yardımcı olacağı ve Suriyelilere yönelik politika geliştirme süreçlerine katkı vereceği değerlendirilmektedir. Bu bağlamda daha önce geçerlilik ve güvenilirlikleri yapılmış ölçek maddelerinden oluşturulan anket çevrimiçi olarak yapılmıştır.

2.1. Araştırmanın Modeli ve Yöntemi

Çalışmada kullanılan anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde katılımcılara ait demografik bilgileri içeren 8 adet soru bulunmaktadır. Katılımcıların Suriyelilere yönelik tehdit algısını belirlemek için Stephan ve Stephan (1993) tarafından geliştirilen ve Balaban (2013) tarafından kullanılan iki boyut, 18 ifadeden oluşan ölçek kullanılmıştır. Katılımcıların Suriyelilere yönelik sosyal mesafe algısını belirlemek için ilk olarak Bogardus (1925) tarafından geliştirilen ve Güler (2013) tarafından kullanılan tek boyuttan oluşan sekiz ifadeli ölçek kullanılmıştır.

Çalışmada betimsel tarama yöntemi kullanılmış olup anket verileri kolayda örnekleme yöntemi ile çevrimiçi toplanmıştır. Ölçeklerin tümü 5'li likert tipinde hazırlanmıştır.

Elde edilen veriler ilk olarak SPSS paket programında güvenilirlik analizi ve faktör analizleri gerçekleştirilmiştir. Frekans analizlerinden sonra katılımcıların araştırma değişkenlerine katılım düzeylerinin, başka bir ifadeyle araştırma değişkenlerine yönelik algılarının demografik özelliklerine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yine SPSS programında bağımsız örneklem t-testi, ANOVA vb. testler gerçekleştirilmiştir.

Bu çalışmada çevrim-içi anket kullanılmıştır. Çevrimiçi anket, araştırmacıların daha geniş bir insan örneğine ulaşmasını kolaylaştırır da, yalnızca belirli internet bağlantısı olanlara kişilere erişim sağlamaktadır. Ayrıca bir bölgedeki Suriyeli sayısının azlığı-çokluğu ve onlara yakınlık uzaklık araştırmanın bulgularını etkilemektedir. Bu nedenle çalışmanın bulguları genele yorumlanamaz. Ayrıca, katılımcıların çevrimiçi anketleri verdiği cevaplar yanıltıcı bilgiler içerebilir. Katılımcıların demografik bilgilerinden emin olmak zordur.

2.2. Verilerin Toplanması ve Etik Süreç

Araştırmada Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulu'ndan araştırma için etik onay alınmıştır (Tarih/Karar No: 17.06.2022-09.40). Veriler Google Driver uygulaması kullanılarak çevrimiçi hale dönüştürülmüş ve katılımcılara yönlendirilerek doldurmaları sağlanmıştır. Veri toplama süreci 01 Ekim-31 Aralık 2022 arasında gerçekleştirilmiştir.

2.3. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Bu çalışmanın hedef evreni Tokat Gaziosmanpaşa üniversitesinde kayıtlı öğrencilerdir. 2022-2023 Öğretim Yılı Öğrenci Sayısı 32.717 kişiden oluşmaktadır. Çalışmada evreni temsil edebilecek farklı sosyo-kültürel ve demografik özelliklere sahip olan bireyler arasından kolayda örnekleme yöntemiyle oluşan 422 kişi araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır.

2.4. Kişisel-Sosyal Bilgi Formu

Bu form araştırmacı tarafından katılımcıların sosyo-kültürel ve demografik özelliklerini belirlemek için 8 (sekiz) soru geliştirilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik ve Sosyo-kültürel Bilgileri

<i>Değişken</i>	<i>Düzye</i>	<i>N</i>	<i>%</i>
Cinsiyetiniz?	Erkek	162	38,4
	Kadın	260	61,6
Yaşınız?	18-20	199	47,2
	21-23	195	46,2
	24 ve üzeri	28	6,6
Nerede yaşıyorsunuz?	İl	252	59,7
	İlçe	101	23,9

	Köy-Kasaba	69	16,4
Devam edilen Öğrenim Düzeyi	Ön lisans	131	31,0
	Lisans	270	64,0
	Lisansüstü	21	5,0
Medeni Durum	Evli	19	4,5
	Bekar	403	95,5
Gelir Durumu	5.000 tl ve altı	259	61,4
	5.001-10.000 tl arası	111	26,3
	10.001-15.000 tl arası	27	6,4
	15.001-20.000 tl arası	9	2,1
	20.001 tl ve üstü	16	3,8
Devam edilen Fakülte-MYO	Adalet MYO	82	19,4
	Hukuk Fak.	64	15,2
	İ.İ.B.F.	161	38,2
	Eğitim Fakültesi	15	3,6
	Sağlık Bil. Fak.	12	2,8
	Sağ. Hizm. MYO	14	3,3
	Ziraat Fakültesi	3	0,7
	Tokat MYO	36	8,5
	Mühendislik Fakültesi	15	3,7
	Lisansüstü Eğitim Enstitüsü	20	4,6
Sınıf Düzeyi	1	102	24,2
	2	159	37,7
	3	151	35,7
	4	10	2,4

Tablo-1'e göre katılımcıların demografik ve sosyo-kültürel bilgileri incelendiğinde katılımcıların % 62'si erkeklerden, % 38'i ise kadınlardan oluşmaktadır. Katılımcıların % 47'si 18-20 yaş aralığında, % 46'sı 21-23 ve % 6,6'sı 24 yaş ve üzeridir. Katılımcıların %60'ı il merkezinde, % 24'ü ilçelerde, % 16'sı ise köy ve kasabalarda yaşamakta ve % 95'i evli, % 5'i bekar bireylerden oluşmaktadır. Katılımcıların % 31'i ön lisans, % 64'ü lisans, % 5'i lisansüstü mezunu olup % 61'i 5.000 tl ve altı gelire, %26'sı 5.001-10.000 tl arası gelire, % 6'sı 10.001-15.000 tl arası gelire, % 2'si 15.001-20.000 tl arası gelire ve % 4'ü 20.001 tl ve üstü gelire sahiptir. Katılımcıların % 19'u Adalet MYO'da, %15'i Hukuk Fakültesinde, %38'i İ.İ.B.F.'de, % 4'ü Eğitim Fakültesinde, % 3'ü Sağlık Bilimleri Fakültesinde, % 3'ü Sağlık Hizmetleri MYO'da %1 'i Ziraat Fakültesinde, % 9'u Tokat Meslek

Yüksekokulunda, % 4'ü Mühendislik Fakültesi, % 5'i Lisansüstü Eğitim Fakültesi'nde öğrenimlerine devam etmektedir. Yine katılımcıların % 24'ü 1. sınıfa, %38'i 2. sınıfa % 36'sı 3. sınıfa ve % 2'si 4. sınıfa devam etmektedir.

3. SOSYAL MESAFE ÖLÇEĞİ FAKTÖR ANALİZİ

Araştırmada kullanılan ölçeklerin güvenirlik ve faktör analizinin yapılabileceğini belirlemek amacıyla ilk önce KMO (Kaiser Meyer-Olkin) ve Bartlett Küresellik testleri yapılmıştır. Analizler sonucunda elde edilen değerler tablo 2'de gösterilmektedir.

Tablo-2 Sosyal Mesafe Ölçeği KMO ve Bartlett's Test Sonuçları

<i>Ölçekler</i>	<i>KMO Testi</i>	<i>Bartlett's Testi</i>	<i>df</i>	<i>p</i>
Sosyal Mesafe	,91	2989,578	28	,000

Bogardus (1925)'un sosyal mesafeye ilişkin tanımlamaları dikkate alınarak Güler (2013) tarafından oluşturulan tek boyut, 8 maddeden oluşan ölçeğin KMO katsayısı ,86'dir. Çalışmada ise KMO değeri ,91 olarak tespit edilmiştir.

Tablo-3 Tehdit Ölçeği KMO ve Bartlett's Test Sonuçları

<i>Ölçekler</i>	<i>KMO Testi</i>	<i>Bartlett's Testi</i>	<i>df</i>	<i>p</i>
Tehdit Ölçeği	,95	5837,875	153	,000
Genel Tehdit	,95	4691,952	78	,000
Kültürel tehdit	,81	714,408	10	,000

Çalışmada Stephan, Ybarra ve Bachman, (1999) tarafından geliştirilen Balaman (2013) tarafından uygulanan tehdit ölçeği 2 boyut 18 maddeden oluşmakta ve ölçeğin KMO anlamlılık değeri ,96'dır. Çalışmada ise KMO anlamlılık değeri ,95 olarak bulunmuştur. Çalışmada tehdit ölçeğinin Genel tehdit boyutunun KMO anlamlılık değeri ,95 olarak bulunurken kültürel tehdit boyutunun ise KMO anlamlılık değeri ,81 olarak bulunmuştur.

4. GÜVENİRLİK ANALİZİ

Araştırmada kullanılan ölçeklerin güvenirliklerini belirlemek amacıyla Cronbach Alpha testi yapılmıştır. Analiz sonucunda elde edilen değerler tablo 4'te gösterilmektedir.

Tablo-4 Sosyal Mesafe Ölçeği Güvenirlik Testi Sonuçları

<i>Ölçekler</i>	<i>Madde Sayısı</i>	<i>Cronbach Alpha</i>
Sosyal Mesafe	8	,94

Ölçeğin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı ,90'dır. Çalışmada ise ,94 olarak tespit edilmiştir. Bu sonuca göre kullanılan ölçeğin güvenilir olduğu belirlenmiştir.

Tablo-5 Tehdit Ölçeği Güvenilirlik Testi Sonuçları

Ölçekler	Madde Sayısı	Cronbach Alpha
Tehdit Ölçeği	18	,948
Genel Tehdit	13	,953
Kültürel Tehdit	5	,789

Çalışmada kullanılan tehdit ölçeğinin cronbach alpha katsayısı ,95 olarak bulunmuştur. Tehdit ölçeğinin boyutlarının güvenilirlik test sonuçları ise şöyle oluşmuştur. Ölçeğin genel tehdit boyutunun cronbach alpha katsayısı ,95 olarak kültürel tehdit boyutu ise ,79 olarak tespit edilmiştir. Bu sonuçlara göre kullanılan ölçeğin güvenilir olduğu belirlenmiştir.

5. BULGULAR

Tablo-6: Korelasyon analizine ilişkin bulgular

	GT	KT	SMÖ
GT	1		
KT	,710**	1	
SMÖ	-,522*	-,440**	1

** p<01

* p<05

TÖ: Tehdit ölçeği, GT: Genel Tehdit, KT: Kültürel Tehdit, SMÖ: Sosyal Mesafe Ölçeği.

Tablo-6'da düzenlenen korelasyon analizine göre genel tehdit boyutu ile kültürel tehdit boyutu arasında ($r=,710$) pozitif yönde yüksek düzeyde bir ilişki, sosyal mesafe boyutu arasında ($r=-,522$) negatif yönde orta düzeyde bir ilişki bulunmaktadır. Kültürel tehdit boyutu ile sosyal mesafe boyutu arasında ($r=-,440$) negatif yönde orta düzeyde bir ilişki bulunmaktadır. Diğer bir ifadeyle genel tehdit boyutu arttıkça kültürel tehdit artmakta ve Suriyelilere karşı sosyal mesafe azalmaktadır. Ayrıca kültürel tehdit artıkça sosyal mesafede azalmaktadır.

Tablo-7: Cinsiyet değişkenine göre katılımcıların tehdit ve sosyal mesafeye ilişkin bulguları T testi

Boyut	Cinsiyet	n	Ortalama	p
Genel Tehdit	Kadın	260	4,21	,355
	Erkek	162	4,12	
Kültürel Tehdit	Kadın	260	3,93	,855
	Erkek	162	3,91	

Sosyal Mesafe	Kadın	260	1,86	,366
	Erkek	162	1,95	

Tablo-7 incelendiğinde genel tehdit, kültürel tehdit ve sosyal mesafe boyutunda erkekler ve kadınlar arasında anlamlı farkların olmadığı görülmektedir. Fakat erkeklerin ve kadınların Suriyelilere karşı sosyal mesafelerini daha çok korudukları ve bu konuda dikkatli oldukları söylenebilir. Erkeklerin ve kadınların Suriyelilerle arkadaşlık, alışveriş, evlilik gibi akrabalık ve komşuluk yapma gibi konularına dikkat ettiği anlaşılmaktadır. Genel tehdit ve kültürel tehdit boyutunda erkek ve kadınların ortalamaları incelendiğinde kadınların erkeklere oranla daha çok Suriyelileri tehdit olarak algıladıkları söylenebilir. Diğer bir ifadeyle Suriyelilerin, iş olanaklarını Türkiyelilerin elinden aldıklarını, buldukları ortamlarda suç oranlarının arttığını, Türkiye'nin sosyal refah seviyesinin azalttığını ve artan sayılarının Türkiye'nin düzenini tehdit ettiğini düşünmektedirler.

Tablo-8: Medeni durum değişkenine göre katılımcıların tehdit ve sosyal mesafeye ilişkin bulguları "T" testi

Boyut	Medeni durum	n	Ortalama	p
Genel Tehdit	Evli	19	3,82	,193
	Bekar	403	4,19	
Kültürel Tehdit	Evli	19	3,82	,898
	Bekar	403	4,19	
Sosyal Mesafe	Evli	19	2,00	,689
	Bekar	403	1,89	

Medeni durum değişkenine göre de katılımcıların tehdit ve sosyal mesafeye ilişkin anlamlı farklar oluşmamıştır. Fakat bekâr olanların Suriyelileri evlilere oranla daha tehdit olarak algıladıkları söylenebilir. Suriyelilerin buldukları ortamlarda suç oranları arttığını, Suriyelilerin, Türkiye'nin sosyal refah seviyesinin azalttığını, Suriyelilerin artan sayısı Türkiye'nin düzenini tehdit ettiğini düşünmektedirler. Ayrıca evlilerin bekârlara oranla daha çok sosyal mesafesine dikkat ettiği söylenebilir. Evlilerin Suriyelilerle arkadaşlık, alışveriş, akrabalık ve komşuluk yapma gibi konulara dikkat ettiği anlaşılmaktadır.

Tablo-9: Yaş değişkenine göre katılımcıların tehdit ve sosyal mesafeye ilişkin Anova Tablosu

Değişken	Yaş			F	P
		N	Mean		
Sosyal mesafe	18-20	199	1,87	,218	,804
	21-23	195	1,90		
	24 ve üzeri	28	2,00		
Genel Tehdit	18-20	199	4,22	,414	,661
	21-23	195	4,13		
	24 ve üzeri	28	4,19		

Kültürel tehdit	18-20	199	3,56	,345	,708
	21-23	195	3,88		
	24 ve üzeri	28	3,96		

Tablo-9 incelendiğinde katılımcıların yaş değişkenine göre katılımcılarda anlamlı farklar oluşmamaktadır. Yaş grubu arasında ortalama verileri incelendiğinde 24 ve üzeri yaş grubunun diğer yaş gruplarına oranla Suriyelilerle ilişkilerinde sosyal mesafesine dikkat ettiği ve onları kültürel olarak da diğer yaş gruplarına oranla tehdit olarak algıladığı söylenebilir. Genel tehdit boyutunda 18-20 yaş grubunun diğer yaş gruplarına oranla Suriyelileri tehdit olarak algıladığı sonucuna ulaşılabilmektedir.

Tablo-10: Gelir durumu değişkenine göre katılımcıların tehdit ve sosyal mesafeye ilişkin Anova Tablosu

Değişken	Gelir Durumu	N	Ortalama	F	p
Sosyal mesafe	5000 TL ve Altı	259	1,89	1,538	,190
	5001-10000	111	1,91		
	10001-15000	27	2,05		
	15001-20000	9	2,19		
	20001 ve Üzeri	16	1,34		
Genel tehdit	5000 TL ve Altı	259	4,19	,443	,778
	5001-10000	111	4,11		
	10001-15000	27	4,18		
	15001-20000	9	4,11		
	20001 ve Üzeri	16	4,53		
Kültürel tehdit	5000 TL ve Altı	259	3,92	,677	,608
	5001-10000	111	3,85		
	10001-15000	27	3,98		
	15001-20000	9	4,03		
	20001 ve üzeri	16	4,23		

Gelir durumu değişkenine göre katılımcıların tehdit ve sosyal mesafeye ilişkin anlamlı farklar bulunamamıştır. Fakat genel olarak ortalamalar incelendiğinde katılımcılarda gelir durumu arttıkça Suriyelileri tehdit olarak görme ve aralarına sosyal mesafe koymanın arttığı söylenebilir.

Tablo-11: Öğrenim durumu değişkenine göre katılımcıların tehdit ve sosyal mesafeye ilişkin Anova Tablosu

		N	Ortalama	F	p
Sosyal mesafe	Ön lisans	131	1,87	1,34	,874
	Lisans	270	1,89		
	Lisansüstü	21	2,00		
Genel tehdit	Ön lisans	131	4,18	,045	,956
	Lisans	270	4,48		

	Lisansüstü	21	4,11		
Kültürel tehdit	Ön lisans	131	3,92		
	Lisans	270	3,90	1,043	,353
	Lisansüstü	21	4,20		

Tablo-11'e göre öğrenim durumu değişkenine göre katılımcıların tehdit ve sosyal mesafeye ilişkin anlamlı farklar oluşmamıştır. Fakat ortalamalar incelendiğinde özellikle lisansüstü düzeyindeki katılımcıların diğer öğrenim gruplarına oranla Suriyelilere karşı sosyal mesafelerine dikkat ettikleri onlara karşı daha az toleranslı ve sempati düzeyleri az olduğu söylenebilir. Bu nedenle Suriyeli olanlarla arkadaşlık, komşuluk, evlilik, alışveriş gibi konularda sosyal mesafelerini korumak istedikleri söylenebilir. Ayrıca bu öğrenim düzeyindeki katılımcıların Suriyelileri diğer öğrenim durumu gruplarına oranla daha çok kültürel tehdit olarak algıladıkları söylenebilir. Ayrıca lisans düzeyi katılımcıların diğer öğrenim düzeyi katılımcılarına oranla Suriyelileri genel tehdit olarak algıladıkları söylenebilir.

Tablo-12: Fakülte-MYO değişkenine göre katılımcıların tehdit ve sosyal mesafeye ilişkin Anova Tablosu

Değişken	N	Ortalama	F	p	
Sosyal mesafe	Adalet MYO	82	1,89		
	Hukuk Fak.	64	2,08		
	İ.İ.B.F.	161	1,82		
	Eğitim Fakültesi	15	1,70		
	Sağlık Bil. Fak.	12	2,07		
	Sağ. Hizm. MYO	14	2,01	,551	,837
	Ziraat fakültesi	3	1,54		
	Tokat MYO	36	1,81		
	Mühendislik Fakültesi	15	2,04		
	Lisansüstü Eğitim Enstitüsü	20	1,92		
	Genel tehdit	Adalet MYO	82	4,16	
Hukuk Fak.		64	4,10		
İ.İ.B.F.		161	4,18		
Eğitim Fakültesi		15	4,27		
Sağlık Bil. Fak.		12	4,38		
Sağ. Hizm. MYO		14	4,19	,147	,998
Ziraat fakültesi		3	4,36		
Tokat MYO		36	4,20		
Mühendislik Fakültesi		15	4,27		
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü		20	4,15		

	Adalet MYO				
	Hukuk Fak.	82	3,93		
	İ.İ.B.F.	64	4,00		
	Eğitim Fakültesi	161	3,83		
	Sağlık Bil. Fak.	15	4,07		
Kültürel tehdit	Sağ. Hizm. MYO	12	3,76	,609	,789
	Ziraat fakültesi	14	3,85		
	Tokat MYO	3	4,22		
	Mühendislik	36	3,96		
	Fakültesi	15	4,14		
	Lisansüstü Eğitim	20	4,16		
	Enstitüsü				

Tablo-12'ye göre Fakülte-MYO değişkenine göre katılımcıların tehdit ve sosyal mesafeye ilişkin anlamlı farklar oluşmamaktadır. Fakat hukuk fakültesinde okuyan öğrencilerin diğer fakülte ve yüksekokulda öğrenim gören öğrencilere oranla Suriyelilerle sosyal mesafelerine dikkat ettikleri, Sağlık bilimleri fakültesinde öğrenim gören katılımcıların diğer fakülte ve yüksekokulda öğrenim gören öğrencilere oranla Suriyelileri genel tehdit olarak gördükleri, Tokat MYO'da öğrenim görenlerin ise diğer fakülte ve yüksekokulda öğrenim gören öğrencilere oranla Suriyelileri kültürel tehdit olarak gördükleri söylenebilir.

Tablo-13: Sınıf düzeyi değişkenine göre katılımcıların tehdit ve sosyal mesafeye ilişkin Anova Tablosu

Değişken	Sınıf Düzeyi	N	Ortalama	F	p
Sosyal mesafe	1	102	1,87	,778	,507
	2	159	1,91		
	3	151	1,85		
	4	10	2,35		
Genel tehdit	1	102	4,25	,418	,740
	2	159	4,15		
	3	151	4,17		
	4	10	3,93		
Kültürel tehdit	1	102	4,02	1,612	,186
	2	159	3,97		
	3	151	3,83		
	4	10	3,55		

Tablo-13'e göre sınıf düzeyi değişkenine göre katılımcıların tehdit ve sosyal mesafeye ilişkin aralarında anlamlı farklar oluşmamıştır. Fakat dördüncü sınıfa devam edenlerin diğer sınıf düzeyine oranla Suriyeliler ile arasına sosyal mesafe koydukları, birinci sınıfa devam edenlerin diğer sınıf düzeyine oranla Suriyelileri

genel tehdit ve kültürel olarak algıladıkları söylenebilir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Göçmen karşıtı duyguları harekete geçiren mekanizmalar karmaşık olduğu için göçmenlere yönelik tutumlar kolayca anlaşılammaktadır. Bireyler göçmenleri zamanla maddi varlıklarına, bireylerin fiziksel bütünlüğüne ve ekonomik kaynaklara yönelen bir tehdit olarak görebilirler. Ya da göçmenlerin kendi inanç ve tutumlarını değiştireceğine, zarar vereceğine dair önyargıları besleyerek kültürel tehdit olarak değerlendirebilirler. Bu nedenle bireyler göçmelerle aralarına sosyal mesafe koyabilir ve onlara karşı hoşgörüsüz olabilirler.

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrencilerin demografik değişkenlerinin (cinsiyet, yaşadıkları yer, devam edilen öğrenim düzeyi, sınıf düzeyi, medeni durum, devam edilen fakülte-MYO, gelir durumu) Suriyelilere karşı tehdit ve sosyal mesafe algılarını araştırmaya yönelik olan araştırmanın bulguları literatürde bazı çalışmaların bulguları ile örtüşürken bazıları ile örtüşmemektedir.

Araştırma sonuçlarına göre erkeklerin kadınlara oranla Suriyelilere karşı sosyal mesafelerini daha çok korudukları ve bu konuda dikkatli oldukları söylenebilir. Erkeklerin Suriyelilerle arkadaşlık, alışveriş, evlilik gibi akrabalık ve komşuluk yapma gibi konulara dikkat ettiği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla Suriyeliler konusunda kadınların tutumlarının erkeklerden daha olumlu olduğu sonucuna ulaşılabilmektedir. Bu anlamda çalışmanın sonucu (Acungil, 2021; Ankaralı, Pasin, Karacan, Tokar, Küneuroğlu, Çaça, Özislam, Şahingöz, 2017; Eser ve Uygur, 2019b; Özüdoğru ve Kan, 2021; Yılmaz ve Günay, 2022; Quadır ve Çimen, 2018)'un çalışmaları ile benzerlik taşımaktadır. Fakat Suriyelilerle birlikte yaşama konularında ev hanımlarının olumsuz tutuma sahip olduğu bulgusuna ulaşan Çiftçi (2018)'nin bulgusu ile benzerlik taşımamaktadır. Yine Kahramanmaraş il merkezinde cinsiyetin, Suriyelilere yönelik tutumunu araştıran Güzel, (2021) ve Aslan, Akman Dömbekci, Kıracı ve Banaz (2016) bulguları ile örtüşmemektedir. Yine Triandis ve Triandis, (1960) çalışmasına kadınların erkeklere oranla daha fazla sosyal mesafeye dikkat ettiği bulgusuna ulaşmış olup bu anlamda çalışmanın bulguları ile örtüşmemektedir.

Medeni durum değişkenine göre de katılımcılarda tehdit ve sosyal mesafeye ilişkin anlamlı farklar oluşmamıştır. Fakat bekâr olanların Suriyelileri evlilere oranla daha tehdit olarak algıladıkları söylenebilir. Bu anlamda evli olanların bekârlara göre Suriyelilere karşı daha çok empati ile yaklaştıkları bulgusuna ulaşan Çiftçi (2018)'in çalışması ile evli onların Suriyelilere karşı daha duyarlı tutum sergiledikleri bulgusuna ulaşan Quadır ve Çimen (2018) ile benzerlik taşımaktadır. Fakat medeni durum değişkeninin Suriyelilere yönelik tutumlarında anlamlı bir değişiklik olmadığı saptayan Tanrikulu, 2019; Güzel, 2021; Özüdoğru ve Kan, 2021 çalışmaları ile genel olarak örtüşmemektedir.

Araştırmanın bir diğer bulgusuna göre katılımcıların yaşadıkları yer değişkeni ile boyutlar arasında anlamlı farklar oluşmamaktadır. Bu anlamda Güzel, 2021; Aslan, Akman Dömbekci, Kıracı ve Banaz (2016) araştırmaları ile örtüşmektedir.

Araştırmanın bir başka bulgusu yaş değişkenine göre katılımcılarda anlamlı farklar oluşmadığını göstermektedir. Bu husus Aslan, Akman Dömbekci, Kıracı ve Banaz (2016), Quadır ve Çimen, 2018; Ankaralı, Pasin, Karacan, Tokar, Künüroğlu, Çaça, Özislam, Şahingöz, 2017; Güzel, (2021), Tanrıkulu'da, 2019 çalışmaları ile örtüşmektedir.

Çalışmada gelir durumu değişkenine göre tehdit ve sosyal mesafeye ilişkin anlamlı farklar bulunamamıştır. Fakat genel olarak ortalamalar incelendiğinde katılımcılarda gelir durumu artıkça Suriyelileri tehdit olarak görme ve aralarına sosyal mesafe koyma durumunun arttığı söylenebilir. Bu anlamda araştırmanın bulguları Keleş vd., 2016; Çiftçi, 2018; Şen ve Şimşek, 2019; Quadır ve Çimen, 2018 çalışmaları ile örtüşmektedir. Gelir artıkça Suriyelilere karşı olumlu algıların arttığı tespitine ulaşan Güzel, 2021 ve Özudođru ve Kan, 2021 çalışmaları ile örtüşmemektedir.

Çalışmanın bir diğer sonucuna göre katılımcıların öğrenim durumlarına göre sosyal mesafe boyutunda anlamlı fark bulunamamıştır. Öğrenim durumu değişkenine göre katılımcılarda tehdit ve sosyal mesafeye ilişkin anlamlı farklar oluşmamıştır. Fakat ortalamalar incelendiğinde özellikle lisansüstü düzeyindeki katılımcıların diğer öğrenim gruplarına oranla Suriyelilere karşı sosyal mesafelerine dikkat ettikleri onlara karşı daha az toleranslı ve sempati düzeyleri az olduğu söylenebilir. Bu nedenle Suriyeli olanlarla arkadaşlık, komşuluk, evlilik, alışveriş gibi konularda sosyal mesafelerini korumak istedikleri söylenebilir. Bu anlamda çalışmanın bulguları eğitim seviyeleri ile tutumları arasında anlamlı fark olmadığı sonucuna ulaşana Quadır ve Çimen, 2018; Çiftçi, 2018 çalışmaları ile örtüşürken eğitim seviyesi artıkça olumlu tutumların arttığı sonucuna ulaşan Keleş, vd. 2016; Özudođru ve Kan, 2021'in sonuçları ile bağdaşmamaktadır.

Araştırmanın diğer bir sonucuna göre sınıf düzeyi değişkenine göre katılımcıların tehdit ve sosyal mesafeye ilişkin aralarında anlamlı farklar oluşmamıştır. Fakat dördüncü sınıfa devam edenlerin diğer sınıf düzeyine oranla Suriyeliler ile arasına sosyal mesafe koydukları, birinci sınıfa devam edenlerin diğer sınıf düzeyine oranla Suriyelileri genel tehdit ve kültürel olarak algıladıkları söylenebilir.

Araştırmanın diğer bir bulgusuna göre katılımcıların genel tehdit boyutu ile kültürel tehdit boyutu arasında pozitif yönde yüksek düzeyde bir ilişki, sosyal mesafe boyutu arasında negatif yönde orta düzeyde bir ilişki bulunmaktadır. Kültürel tehdit boyutu ile sosyal mesafe boyutu arasında negatif yönde orta düzeyde bir ilişki bulunmaktadır. Diğer bir ifadeyle genel tehdit boyutu arttıkça kültürel tehdit artmakta ve Suriyelilere karşı sosyal mesafe azalmaktadır. Ayrıca kültürel tehdit artıkça sosyal mesafede azalmaktadır.

KAYNAKÇA

Acungil, Y. (2018), Tokat Bir bağ içinde, Taşhan Kitap Yayınları.

Acungil, Y. (2021), Göç ve kentsel uyum, Yerel halkın göçmen ve Mülteci algısı, Ekin Yayinevi.

- Ankaralı, H., Pasin, Ö., Karacan, B., Tokar, M., Künüroğlu, M., Çaça, M., Özislam, M. E., Şahingöz, N. B. (2017), “Üniversite Öğrencilerinin Türkiye’deki Suriyeli Sığınmacılara Bakış Açısı, Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi”, 7(3), 122-132.
- Aslan, Ş., Akman Dömbekci, H., Kırac, R. ve Banaz, M. (2016), “Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Suriyeli Göçmenlere Karşı Bakış Açılarını İncelemeye Yönelik Bir Araştırma”, 1. International Symposium On Migration & Culture, (s. 101-109). Amasya.
- Avcı, İ., ve Köroğlu, A. (2021). “Dindarlığın Helal Gıda Satın Alma Niyeti Üzerindeki Etkisinde Helal Gıdaya Yönelik Bilgi ve Helal Gıdaya Verilen Önemin Aracılık Rollerinin İncelenmesi”, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi, 16(2), 360-380.
- Avcı, M., ve Yerlikaya, F., B. (2022), Demokratik Sapma, Otoriter Popülizm ve Göç, “Geçici Koruma Statüsündeki Suriyeliler, Güncel Tartışmalar”, Ed. Hamza Bahadır Eser, ss. 23-34, Siyasal Kitabevi, Ankara.
- Balaban, Ç. D. (2013). “The Roles of Intergroup Threat, Social Dominance Orientation and Right-Wing Authoritarianism In Predicting Turks’ Prejudice Toward Kurds”, Yayınlanmamış Master Tezi, Ortadoğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Bogardus, E. S. (1925). Measuring social distance, Journal of Applied Sociology, 9, 299-308.
- Bulut, M., Demir, Ş., Aküzüm, C. & Uysal, E. (2022). Üniversite Gençliğinin Türkiye’ye Gelen Suriyelilere Yönelik Tutumlarının İncelenmesi Üzerine Bir Araştırma (Dicle Üniversitesi Örneği). Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 12 (24), 192-220.
- Çiçek, A. (2022). Türkiye’de Göçmen Entegrasyonu ve MIPEX Verilerine Göre Değerlendirilmesi, “Geçici Koruma Statüsündeki Suriyeliler, Güncel Tartışmalar”, Ed. Hamza Bahadır Eser, ss. 185-204, Siyasal Kitabevi, Ankara.
- Çiftçi, H. (2018). “Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlarının Suriyeli Sığınmacılara Yönelik Tutum, Algı ve Empatik Eğilimlerinin Analizi”, İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 7 (3), 2232-2256.
- Ekici, H. (2019). “Türk Toplumunda Suriyelilere Yönelik Algılanan Tehditler ve Çözüm Önerileri”, Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi, 19 (44) , 695-730.

- Eser, H. B. ve Uygur, M. R. (2019a). “Suriyeli Göçmenlere Yönelik Tutumların Bütünleşmiş Tehdit ve Sosyal Mesafe Kuramları Doğrultusunda İncelenmesi: Süleyman Demirel Üniversitesi Örneği”, *Liberal Düşünce Dergisi*, 24 (95) , 131-162.
- Eser ve Uygur (2019b), “Suriyeli Mültecilere Yönelik Tutumların Sosyal Baskınlık Yönelimi Doğrultusunda İncelenmesi, Süleyman Demirel Üniversitesi Örneği”, *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* (22), 86-108.
- Fansa, M. (2021). “Kimim Ben? Göçmen, Sığınmacı, Mülteci, Yabancı, Vatansız ve Geçici Koruma: Türkiye’deki Suriyeliler”, *Antakiyat*, 4 (2), 289-306.
Erişim Adresi:
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/antakiyat/issue/65976/1019445>, (Erişim Tarihi: 20.11.2022).
- Geçici Koruma altındakiler Suriyeliler, <https://www.goc.gov.tr/gecici-koruma5638>, (Erişim Tarihi: 10.11.2022).
- Güler, M. (2013). *Gruplararası Temas, Kaygı Ve Yanlılığın Sosyal Mesafeye Etkisi: Türk ve Kürt Kökenli Gruplar Üzerine Bir Çalışma*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji (Sosyal Psikoloji) Anabilim Dalı, Doktora Tezi.
- Güzel, B. (2021). “Yerel Halkın Türkiye’de Bulunan Suriyelilere Yönelik Tutumunun Araştırılması: Kahramanmaraş Örneği”, *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi/Journal of Social Policy Conferences*, 81, 151-183.
- Keleş, S. Ç., Aral, T., Yıldırım, M., Kurtoğlu, E., & Sunata, U. (2016). “Attitudes of Turkish youth toward Syrian refugees in respect to youths’ gender, income, education, and city: A Scale Development Study”, *D. C. Eroğlu içinde, Turkish Migration 2016 Selected Papers* (s. 155-163). London: TPL.
- Koçak, O. (2021). “The Effects of Religiosity and Socioeconomic Status on Social Distance towards Refugees and the Serial Mediating Role of Satisfaction with Life and Perceived Threat Religions” 12: 737.
- Koc, Y. And Anderson, J. R. (2018). Social Distance toward Syrian Refugees: The Role of Intergroup Anxiety in Facilitating Positive Relations, *Journal of Social Issues*, Vol. 74, No. 4, pp. 790—811,
<https://spssi.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/josi.12299>, (Erişim Tarihi: 20.11.2022).
- Köse, A. M., Sunata, U., ve Deniz, E. (2018). Sosyal Baskınlık Yönelimi Ve Empatinin Suriyeli Sığınmacıların Tehdit Olarak Algılanması İle İlişkileri:

Çankaya Ve Altındağ Örnekleriyle Bir Yapısal Eşitlik Modeli, Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi, Göç Özel Sayısı Cilt:2, 283-314.

Özüdoğru, Y. H. ve Kan, A. (2021), Yerel Halkın Suriyelilere Yönelik Tutumunu Etkileyen Demografik Değişkenlerin İncelenmesi, Yerel Halkın Suriyelilere Yönelik Tutumunu Etkileyen Demografik Değişkenlerin İncelenmesi Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi, 21; (50), 162-194.

Stephan, W. G., & Stephan, C. W. (1993). *Cognition and affect in stereotyping: Parallel interactive networks*, In D. M. Mackie & D. L. Hamilton (Eds.). *Affect, cognition and stereotyping: Interactive processes in group perception* (pp. 111-136). Orlando, FL: Academic.

Stephan, W. G., Ybarra, O. ve Bachman, G. (1999). Prejudice toward immigrants, *Journal of Applied Social Psychology*, 29, 2221–2237.

Saçan, Cizdan ve Tabak (2017), (Aydın Halkının Suriyeli Göçmenlere Yönelik Bakış Açısının İncelenmesi. Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi, 1(1), 28-38.

Şen, G. ve Şimşek, H. (2019). Türkiye'deki Kamu Yönetimi Öğrencilerinin Suriyeli Sığınmacılara İlişkin Tutumları, *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8 (2), 1958-1974.

Tanrikulu, F. (2019). Yabancılara Türkçe Öğretimi Sertifika Programına Katılan Öğretmenlerin Mültecilere Yönelik Tutumları, *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 46 (46), 380-393.

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi 2022-2023 Öğretim Yılı Öğrenci Sayıları https://ogr.gop.edu.tr/depo/menuler/birim_10307/ayrintili_ogrenci_sayilari_381/dosya_icerik/8982439/ayrintili_ogrenci_sayilari_20221205161622.pdf?d=tr-TR&mk=36705&m=ayrintili_ogrenci_sayilari, (E. Tarihi: 12.12.2022).

Triandis, H. C., & Triandis, L. M. (1960). Race, social class, religion, and nationality as determinants of social distance. *The Journal of Abnormal and Social Psychology*, 61(1), 110–118, <https://sci-hub.se/https://doi.org/10.1037/h0041734>, (Erişim Tarihi: 20.11.2022).

Yılmaz, D. ve Günay, M. A. (2022). Türk Toplumunda Suriyeli Sığınmacı Algısı, *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13 (1) , 117-139.

- Yitmen, Ş., Verkuyten, M., Martinovic, B. ve Erdoğan, M. (2022), Acceptance of Syrian Refugees in Turkey: The Roles of Perceived Threat, Intergroup Contact, Perceived Similarity and Temporary Settlement, Edit: Hüseyin Çakal, Shenel Husnu, Examining Complex Intergroup Relations Through the Lens of Turkey, by Routledge.
- Quadır, S. E. ve Çimen, L. K. (2018). Türk Vatandaşlarının Suriyeli Sığınmacılarla İlgili Görüşleri (Konya İli Örneği). Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi, 53 (2), 327-345.